

Bc. Lucie Olehlová: Obyvatelé vesnic tovačovského panství ve světle testamentů (rozbor knihy testamentů a pozůstalostních inventářů z let 1726-1762)

Ústav historických věd Filosofické fakulty Univerzity Pardubice, obor Kulturní dějiny, diplomová práce, 2012.

Oponentský posudek

Lucie Olehlová se ve své diplomové práci zabývá problematikou pozůstalostní praxe moravského venkovského obyvatelstva 18. století, a sice na základě studia venkovských testamentů a pozůstalostních inventářů. Autorka sleduje tento fenomén v přesně vymezeném prostoru tovačovského panství (resp. výběru určitých vesnic zmiňovaného panství). Časové rozhraní je ovlivněno použitým pramenem, který je pro naše prostředí jistým unikátem, neboť se většinou setkáváme s testamenty z městského prostředí. Výskyt venkovských testamentů je jen výjimkou. I v tom lze vidět velký přínos předkládané diplomové práce!

Autorka se pokusila o detailní analýzu testamentů a přiložených pozůstalostních inventářů. Díky mikrohistorickému náhledu na danou problematiku sledovala nejen majetkové záležitosti testátorů a jejich příbuzných, ale i osobní život jednotlivých aktérů.

Práce je rozdělena do osmi kapitol (včetně úvodu a závěru), které na sebe logicky navazují. Po obecných kapitolách o zhodnocení literatury a pramenů, vývoji tovačovského panství a nastínění situace poddaných na základě rozvrstvení do sociálních skupin se Lucie Olehlová zaměřila na základní cíl předkládané práce, a sice na detailní analýzu pramene (na vnější i vnitřní). Zvláště bych upozornila na hodnotnou kapitolu „Vlastní dispozice testamentů“, ve které se podrobně věnuje problematice odkazu nemovitostí, dědickému systému, výměnku, dluhům a donacím.

Pro větší představivost a plastičnost se autorka občas rozhodla uvést pár příkladů týkajících se daného tématu a vycházejícího přímo ze zkoumaného pramene (např. invokační formule, odkazy duši Bohu,...). Přičemž si ale dokázala udržet čistou hlavu a ve všech případech se snažila vypsát jen pár příkladů, jinak by práce v těchto pasážích získala nádech telefonního seznamu.

Práce je napsaná srozumitelně, autorka se umí správně vyjadřovat. Do práce se vloudilo jen pár jazykových neobratností, gramatických chyb, překlepů, opakování stejných slov ihned za sebou či v těsné blízkosti.

U kapitoly věnované pramenům a literatuře bych měla jednu malou výtku. Autorka se snažila upozornit na velké množství literatury, což někdy zapříčinilo, že se některé části spíše podobají seznamu, výčtu. Jistě by bylo někdy zajímavější, kdyby autorka více než na obsah jednotlivých studií upozornila na jejich přínos, na nové pohledy na pramen aj. Chyběla mi tady větší zmínka o pracích Tomáše Malého, či úplné vynechání jména Dana Cerman-Štefanová, která se věnuje dědickému právu, majetkovému transferu, otázce postavení vdov.

U citací jsem se nesečkala s chybami (nepočítám-li menší překlepy a občasné nepoužívání opakované citace). Osobně bych ale neuváděla u starších publikací údaj „bez ISBN“. Systém číslování knih byl u nás zaveden rokem 1989, a proto není nutné zmiňovat u starších publikací, že nemá ISBN.

Sjednotila bych používání příjmení Michaely Hrubé-Neudertové, zvláště pokud je zmiňovaná stejná publikace!

Podkapitole IV.3 „Vnitřní analýza zápisů knihy testamentů a pozůstalostních inventářů 1726-1762“ bych dala jiný název, neboť se zde autorka věnuje pouze „výjimečným zápisům v knize“, tedy svatebním smlouvám, které byly zapsány na 4 stranách této knihy.

Poslední menší výtku se týká obrazové přílohy, kterou bych dala ihned za seznam obrazové přílohy a ne až za summary, který patří na samotný konec práce.

I přes moje výtky, které ale považuji jen za malé nedostatky, hodnotím práci velice vysoko. Autorka umí logicky uvažovat, odvozovat! Pochválila bych i pěkně napsaný závěr, kde autorka shrnuje stručně, ale velice přehledně veškeré své výsledky.

Vypracováním této práce autorka splnila podmínky kladené na diplomovou práci. Přes uvedené nedostatky ji doporučuji k obhajobě a navrhuji, aby byla hodnocena v ý b o r n ě.

V Hradci Králové, 7. srpna 2012

Mgr. Alexandra Šikulová